

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTIkke et
skalkesjul

UKRAINA

Hedda B. Langemyr

Arve Meisingset spør 10. desember om jeg er «reelt en propagandist for Nato» og om Norges Fredsråd «kun er et skalkeskjul». Det gjør han på bakgrunn av en artikkel som sto på trykk i Klassekampen 2. desember, hvor jeg blant annet skriver at Natos strenge krav til sivil kontroll over militæret og demokratisk innsyn kan bidra til å bevege ting i riktig retning.

At Meisingset ignorerer det som bokstavelig talt er neste setning – «uten at det dermed betyr at Nato bør ta en mer aktiv rolle i konflikten» – er til å leve med. Selektive lesninger er forholdsvis normalt i slike diskusjoner. Han er også velkommen til en kaffe på Fredshuset – vår dør er åpen for alle, også dem som ser skjulte agendaer i det vi skriver.

Den autonome republikken Krim er underordnet Ukrainas grunnlov, og ligger i Ukrainas territorium. Derfor er det bare Ukraina selv som kan vedta å endre statusen til Krim. En folkeavstemning på Krim-halvøya er ikke tilstrekkelig, og på bakgrunn av det mener jeg at Russland har annektert Krim og dermed brutt folkeretten. Ingen kritikk av det ukrainske regimet eller Natos innblanding endrer på det faktumet.

Min analyse beror på at befolkningen i Ukraina må leve med konsekvensene av dårlige vurderinger både av Russland øst i landet, og av korrupte politikere og oligarkene med Nato-støtte vest i landet. Meisingset skriver: «Skal hun jobbe for fred, må hun være upartisk, rasjonell og realistisk». Det er jeg enig i, og en beskrivelse av den typen jeg kommer med om Ukraina her, er et forsøk på nettopp det.

Det finnes nok skremmebilder, både av Russland og Nato, i debatten om for eksempel Ukraina. Virkeligheten er mer enn grotesk nok – og skal vi endre den virkeligheten må vi også nærme oss den i form av å anerkjenne tilfellene der supermakten faktisk kan bidra med å spille en positiv rolle. Alt annet er ønsketenkning.

Hedda B. Langemyr

Norges Fredsråd

hedda@norgesfredsråd.no

Felles fiende eller felles mål?

NASJONALISME

Aisha Naz Bhatti og
Anne Beathe
K. Tvinneheim

Klassekampen-skribent

Trond Andresen omfavner både Senterpartiet og Marine Le Pen i et innlegg den 13. desember. Det favntaket betakker vi oss for.

Andresen tegner opp et bilde med motsetninger mellom å prioritere antirasisme og nasjonal selvrettedrett. I hans verden er mindre samarbeid positivt, falske nyheter og propaganda er nyttig – og ultranasjonalistiske Le Pen er løsningen. En slik logikk er mildt sagt vanskelig å følge.

Andresen har grunnleggende misforstått hva Senterpartiet handler om. En sterk nasjonalist forutsetter et sterkt fellesskap rundt felles grunnverdier. Et slikt fellesskap er umulig uten raushet, mangfold og toleranse. Det kommer ikke av seg selv. Senterpartiets valgplakater i den EU-pregede valgkampen 1993 hadde teksten «Arbeid. Miljø. Internasjonal solidaritet.» Vi mente et rettferdig arbeidsliv, kampen for miljøet og mulighetene til å vise solidaritet med mennesker på flukt var større utenfor EU. Det mener vi fortsatt.

Både Senterpartiet og Front National er kritiske til å flytte makt til Brussel. Men der Front National har røtter i fascisme og nyfascisme, har Senterpartiet røtter i 1800-tallets liberale folkebevegelser med vekt på sterke fellesskap rundt demokratiske grunnverdier. Vi er ikke, som Andresen og ifølge ham Le Pen, «venstrenasjonalister».

Marine Le Pen represente-

IKKE VÅR ALLIERT: Både Marine Le Pens ultranasjonalistiske Front National og Senterpartiet omfavnes av Trond Andresen. Da må han ha misforstått hva Sp står for, skriver forfatterne.

FOTO: VALERY HACHE, AFP/NTB SCANPIX

rer et parti som under farens ledelse formidlet antisemittiske synspunkter, og der kandidater og representanter også de siste årene har kommet med rasistiske

ning til Le Pen mener ikke Senterpartiet at vi trenger mindre samarbeid i Europa. Vi trenger et annet samarbeid i Europa – for å møte kriser som er felles for oss

alle. Vi mener regjeringen må gripe sjansen brexit gir til å bygge opp et

Der Front National har røtter i fascisme, har Senterpartiet røtter i 1800-tallets liberale folkebevegelser.

yringer. Et kritisk syn på EU kan aldri legitimere høyreekstreme synspunkter og lefling med fremmedfrykt, antisemittisme og rasisme.

Dagens EU er ikke og har ikke svaret på dagens utfordringer. Det har heller ikke Marine Le Pen og Front National – eller partier som Sverigedemokratene og Dansk Folkeparti. I motset-

sterkt, mellomstatlig europeisk samarbeid om disse spørsmålene, sammen med blant andre Storbritannia.

En trygg framtid for alle Europas nasjonalstater forutsetter felles klimaløsninger, felles løsninger for å hjelpe mennesker på flukt både i og utenfor vår verdensdel, og felles sikkerhetsløsninger for å forsvare både territoriell integritet og

nasjonale demokratiske prosesser mot et stadig mer aggressivt Russland. Dette er utfordringer som verken Le Pen eller Andresen, uten sammenligning for øvrig, ser ut til å erkjenne omfanget av eller alvor i.

I Trond Andresens verden er det visst viktigere med en felles motstand enn et felles mål. Der er vi grunnleggende uenige. I 1994 snakket Senterpartiet om «Annerledeslandet som ikke er seg selv nok», og sang om «Åpen grense, åpen port – men vi gje'kje nøkklan' bort». Det er på tide å skru opp volumet så også Andresen hører det.

Aisha Naz Bhatti,
førstekandidat for Sp i Oslo
anb@stortinget.no

Anne Beathe K. Tvinneheim,
andre nestleder i Sp

EØS-påstander uten rot i virkeligheten

EØS

Bjørn Erik Noren

I sin artikkel «Knipetangmanøver mot EØS» fremsetter Odd. E. Rambøl noen påstander om norske myndigheters muligheter til manøvrering under EØS-avtalen som ikke bør bli stående uimotsagt.

Rambøls påstander om norske myndigheters muligheter til å fravike EØS-avtalen i form av å utøve reservasjonsretten mot nye EU-direktiver og å kreve unntak fra kravet til fri bevegelighet av arbeidstakere, kan ikke tas seriøst. Bruk av reservasjonsretten etter EØS-avtalens artikkel 102 har vært diskutert i Stortinget ved flere anledninger (eksempelvis diskusjonen omkring Data-

lagringsdirektivet), men Stortinget har hittil ikke brukt reservasjonsretten.

Årsaken er at frykten for politiske skadevirkninger i form av «straffetiltak» fra EU har vært for stor.

Rambøls påstand om at Norge etter EØS-avtalen har anledning til å begrense arbeidsinnvandringen fra EØS dersom det er «stor ubalanse i markedet», savner så vidt jeg kan skjønne ethvert grunnlag i virkeligheten. Kravet til ikke-diskriminering står meget sterkt i EU-retten og Spania har faktisk fått dom for at artikkel 28 ikke gir grunnlag for å unnta en økonomisk sektor fra fri bevegelighet. (Spania ville i dette tilfellet forbeholde retten til å arbeide i private vaktelskaper for spanske statsborgere.)

At en EØS-stat har anledning til å etablere lovgivning for å ivareta lønns- og arbeidsvilkår innenfor bestemte sektorer av arbeidslivet, er noe helt annet. Slik lovgivning vil i tilfelle omfatte alle arbeidstakere i denne sektoren, egne statsborgere så vel som EØS-borgere. Dette har da også Norge gjort gjennom sin «allmenngjøringslov» hvor norske tariffbestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår blir gjort gjeldende for utstasjonerte arbeidstakere fra andre EØS-land. Medlemsstaters anledning til å regulere lønns- og arbeidsvilkår for alle arbeidstakere innenfor eget territorium, er imidlertid ikke diskusjonstemnet her.

At en medlemsstat har anledning til å begrense arbeidskraftens bevegelighet

for å ivareta ulike viktige samfunnshensyn, er korrekt. Men tiltaket må i så tilfelle anses for å være relevant, og det må ikke fremstå som uproporsjonalt. At helsevesenet stiller krav om kunnskaper i norsk for å kunne praktisere som lege begrunnet i hensynet til forsvarlig helsebehandling, er neppe kontroversielt.

Siden EØS-retten ikke aksepterer unntak fra fri bevegelighet for økonomiske sektorer, så vil jeg utfordre Odd E. Rambøl til å fremlegge ett konkret eksempel på at en medlemsstat har fått aksept for å begrense arbeidsinnvandringen med en begrunnelse om «stor ubalanse i markedet».

Bjørn Erik Noren,

Haslum

berikn@online.no